

M.Phil. /Ph.D. Entrance/Merit Examination 2020-21

Syllabus for Research methodology

Sanskrit

Marks 50

Research Aptitude

- Research: Meaning, Types, and Characteristics, Positivism and Post- positivistic approach to research.
- Methods of Research: Experimental, Descriptive, Historical, Qualitative and Quantitative methods.
- Steps of Research.
- Thesis and Article writing: Format and styles of referencing.
- Application of ICT in research.
- Research ethics.

Data Interpretation

- Sources, acquisition and classification of Data.
- Quantitative and Qualitative Data.
- Graphical representation (Bar-chart, Histograms, Pie-chart, Table-chart and Line-chart) and mapping of Data.
- Data Interpretation.
- Data and Governance.

Information and Communication Technology (ICT)

- ICT: General abbreviations and terminology.
- Basics of Internet, Intranet, E-mail, Audio and Video-conferencing.
- Digital initiatives in higher education.
- ICT and Governance.

Higher Education System

- Institutions of higher learning and education in ancient India.
- Evolution of higher learning and research in Post Independence India.
- Oriental, Conventional and Non-conventional learning programmes in India.
- Professional, Technical and Skill Based education.
- Value education and environmental education.
- Policies, Governance, and Administration.

M.Phil. /Ph.D. Entrance/Merit Examination 2020-21
Syllabus for Sanskrit core papers
Marks 50

1. Vedic Text and Grammar

CCT-01

Unit -1 ऋग्वेदसूक्तानि

- (1) वरुणः (1.25) (2) इन्द्रः (1.32) (3) विष्णुः(1.154)
(4) पुरुरवा-उर्वशीसंवादः(10.95) (5) नासदीयम् (10.129) (6) वाक् (10.125)

Unit-2 शुक्लयजुर्वेदः – शिवसंकल्पसूक्तम्, (34.1-6)

अथर्ववेदसूक्तानि

- (1) राष्ट्राभिवर्द्धनम् (1.29) (2) कालः (19.53) (3) पृथिवी (12.1.1-36)

Unit-3 ब्राह्मण एवम् आरण्यक साहित्य- सामान्य लक्षण, विशेषताएँ

अग्निष्टोम, अग्निहोत्र, दर्शपौर्णमास यज्ञ, शुनःशेष आख्यान, वाङ्मनस्, पञ्च महायज्ञ

Unit-4 स्वर -उदात्त, अनुदात्त और स्वरित, वैदिक एवं लौकिक संस्कृत में अन्तर

वैदिक व्याख्या पद्धति - प्राचीन और अर्वाचीन

2. Classical Epic : Raghuvamśa Canto-1 and Kirātārjunīya Canto-1

CCT-02

Unit -1 & 2 रघुवंशम्, सर्ग-1

Unit-3 & 4 किरातार्जुनीयम्, सर्ग-1

3. Darśana : Tarksaṅgraha and Vedānatasāra

CCT-03

Unit -1 & 2 अन्नंभट्टविरचितः तर्कसंग्रहः

Unit-3 & 4 सदानन्दविरचितः वेदान्तसारः

4. Vedāṅga: Nirukta Adhyāya-1 and Selected metres

CCT-04

Unit -1 & 2 निरुक्तम्, अध्याय -1

Unit-3 संस्कृत छन्दःशास्त्र, उद्भव और विकास की परम्परा, छन्दःशास्त्रीय संज्ञाएँ - अक्षर-लघु और गुरु, अष्ट गण, मात्रा, मात्रागण, यति, वृत्त और जाति, समवृत्त, अर्धसमवृत्त, विषमवृत्त

Unit-4 नियत प्रशिष्ट संस्कृत छन्द - लक्षण, गणमाप, उदाहरण

- (1) तनुमध्या (6) विद्युन्माला (11) भ्रमरविलसितम् (16) भुजङ्गप्रयातम्
(2) विद्युल्लेखा (7) इन्द्रवज्रा (12) रथोद्धता (17) वंशस्थविलम्
(3) शशिवदना (8) उपेन्द्रवज्रा (13) शालिनी (18) प्रहर्षिणी
(4) मदलेखा (9) उपजातिः (14) तोटकम् (19) मञ्जुभाषिणी
(5) अनुष्टुप् (10) दोघकम् (15) द्रुतविलम्बितम् (20) वसन्ततिलका

5. Gadyakāvya : Harṣacarita: Ucchavāsa-5 and Daśakumāracarita :

Ucchavāsa-8

CCT-05

Unit -1 & 2 बाणभट्टविरचितं हर्षचरितम्, उच्छवास-5

Unit-3 & 4 दण्डीविरचितं दशकुमारचरितम्, उच्छवास -8

6. Grammar : Siddhāntakaumudī : Sañjnā and Kāraka Prakaraṇa

CCT-06

Unit -1 भट्टोजिदीक्षितविरचिता सिद्धान्तकौमुदी – संज्ञाप्रकरणम्

Unit-2,3,4 भट्टोजिदीक्षितविरचिता सिद्धान्तकौमुदी – कारकप्रकरणम्

7. Unseen, Essay and Meghadūta (पूर्वमेघ - श्लोक 1 से 20)

CCT-07

Unit-1 Sanskrit Essay Writing (20 essays are suggested for exercise)

(1) उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि	(8) भारतीया संस्कृतिः	(15) संस्कृतसाहित्ये भारतवर्षगौरवम्
(2) रम्या रामायणी कथा	(9) मैत्रीमहिमा	(16) भारतीयलोकतन्त्रम्
(3) गीता सुगीता कर्तव्या	(10) कविकुलगुरुकालिदासः	(17) संस्कृतसाहित्ये पर्यावरणचिन्तनम्
(4) पुराणं पञ्चमो वेदः	(11) भारतवर्षे गुरुशिष्यपरम्परा	(18) आतङ्कवादग्रस्तं विश्वम्
(5) विद्याधनं सर्वधनप्रधानम्	(12) नारीशक्तिकरणसन्दर्भे संस्कृतवाङ्मयम्	(19) स्वामिविवेकानन्दः
(6) सत्यमेव जयते	(13) कारुण्यं भवभूतिरेव तनुते	(20) भ्रष्टाचारस्य साम्राज्यम्
(7) आचारः परमो धर्मः	(14) गुणाः पूजास्थानं गुणिषु न च लिङ्गं न च वयः ।	

Unit-2 Translation of Sanskrit : Unseen

Unit-3 Translation into Sanskrit : Unseen and chapter 1 to 5 from सत्यना प्रयोगो by Mahatma Gandhi

Unit-4 मेघदूतम् - मल्लिनाथकृतसञ्जीवनीसहितम्, पूर्वमेघ - श्लोकांक 1 से 20 (काळे संस्करण अनुसार)

8. Rūpaka – Uttarāmacarita

CCT-08

Unit -1 & 2 उत्तररामचरितम्, अङ्क – १ से ३

Unit-3 & 4 उत्तररामचरितम्, अङ्क – ४ से ७

9. Grammar : Mahābhāṣya : Paspāśāhnikā and Siddhāntakaumudī : Bhvādi prakaraṇa

CCT-09

Unit -1 & 2 महाभाष्यम् : पस्पशाह्निकम्

Unit -3 & 4 सिद्धान्तकौमुदीः भ्वादिप्रकरणम्, भू-धातुमात्रम्

10. Vedāṅga : Nirukta Adhyāya 2, Pāṇinīyaśikṣā and Selected metres CCT-10

Unit -1 & 2 निरुक्तम्, अध्याय – 2

Unit -3 पाणिनीय शिक्षा

Unit -4 नियत प्रशिष्ट संस्कृत छन्द - लक्षण, गणमाप, उदाहरण

(1) मालिनी	(5) शिखरिणी	(9) स्रग्धरा	(13) वियोगिनी
(2) शशिकला	(6) हरिणी	(10) दण्डकः	(14) उद्गता
(3) पृथ्वी	(7) शार्दूलविक्रीडितम्	(11) अपरवक्त्रम्	(15) आर्या
(4) मन्दाक्रान्ता	(8) गीतिका	(12) पुष्पिताग्रा	(16) वैतालीयम्

11. Classical Epic : Buddhacarita Canto-1 and Śīsupālavadhā Canto-1 CCT-11

Unit -1 & 2 अश्वघोषविरचितं बुद्धचरितम् - सर्ग 1

Unit -3 & 4 महाकविमाघविरचितं शिशुपालवधम् - सर्ग 1

12. Darśana : Arthasaṅgraha and Pātañjala-yogasūtra Adhyāya-2 (Sādhanapāda)

CCT-12

Unit -1 & 2 लौगाक्षिभास्करविरचितः अर्थसंग्रहः

Unit -3 & 4 पतञ्जलिप्रणीतानि योगसूत्राणि साधनपादः

* * *